

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 534
van **STEVEN COENEGRACHTS**
datum: 3 april 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bescherming wolven - Jachtverbod op militaire domeinen

Op donderdag 12 maart vond een speciaal wolvenoverleg plaats in Genk tussen alle betrokkenen uit het veld (het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), natuurverenigingen, landbouwers en de jachtsector) en de minister zelf. Dat overlegmoment had tot doel nieuwe maatregelen te nemen om zowel de wolven te beschermen als het samenleven met de wolven te verbeteren.

Het gaat dan bijvoorbeeld concreet over maatregelen die het nestgebied van de wolf moeten beschermen. In dat nestgebied werpt een wolvin haar welpen en brengt ze er nadien groot. Dit is een actueel thema aangezien het paarseizoen nadert en de Belgische wolven, August en Noëlla, mogelijk gaan paren.

Naar aanloop van het wolvenoverleg verspreidde zich het gerucht dat er omwille hiervan een jachtverbod zou worden ingesteld op alle militaire domeinen van Leopoldsborg en Houthalen-Helchteren en mogelijk ook voor het Pijnvenbos. Dit zou vrijwel meteen ingaan en vier maanden duren. Dat zorgde voor enige ongerustheid bij de jachtsector voorafgaand aan het overleg.

1. Hoe evalueert de minister het wolvenoverleg van 12 maart?
2. Welke bijkomende maatregelen werden genomen ter bescherming van de wolf?
3. Wat is het specifieke doel van de maatregelen?
4. In welke mate werden de betrokken sectoren voldoende gehoord over en betrokken bij de nieuwe maatregelen?

ANTWOORD

op vraag nr. 534 van 3 april 2020

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Het wolvenplatform werd inderdaad op 12 maart op mijn initiatief bijeen geroepen. Behoudens 1 verontschuldiging wegens ziekte, waren alle actoren die in het platform zetelen ook effectief aanwezig. Dit is voor mij een belangrijk signaal dat er belang gehecht wordt aan een degelijke afstemming op Vlaams niveau met betrekking tot de verdere ontwikkeling en uitvoering van een effectief wolvenbeleid. Ik heb tijdens het platform de krachtlijnen gepresenteerd waarop we de komende maanden actief en gezamenlijk moeten inzetten. Ik heb dit gedaan aan de hand van twee grote pijlers: (1) bescherming van wolven en (2) samenleven met wolven. Tijdens het gesprek dat hierop volgde, werden vanuit verschillende actoren verschillende aandachtspunten en bekommernissen geuit. Deze hebben onder meer betrekking op de nood aan een goed georganiseerde steun voor het preventie, degelijke voorlichting en een afdoende bescherming. Dit versterkt mij in de overtuiging dat er nood is aan een pro-actief en integraal wolvenbeleid. Vanuit het platform werd zeer duidelijk ook bevestigd dat er een sterke nood is aan een volgehouden overleg. Ik vind dit zelf cruciaal en heb Natuur en Bos gevraagd om verder een degelijk overlegtraject uit te tekenen. Alle actoren zullen nauw betrokken blijven bij de concrete uitwerking van de acties in uitvoering van de twee pijlers die ik zojuist vermeld heb.
2. Onder de eerste pijler 'Bescherming van wolven' heb ik de volgende bijkomende inspanningen voorzien. Deze zijn deels nieuw en bouwen deels verder op de geleverde inspanningen van de voorbije periode. Ik som ze kort op en geef telkens ook toelichting bij het specifieke doel.
 - . Verhoogde bescherming via Bijlage III Natuurdecreet: Bijlage III Natuurdecreet omvat de soorten van bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn die in Vlaanderen voorkomen. De wolf ontbreekt daar nog op. Dat maakt dat de bijzondere strafbaarstelling (dus: hogere straffen) van art. 16.6.3ter van het milieuhandhavingsdecreet niet kan worden toegepast en we moeten terugvallen op de algemene strafbaarstelling van art. 16.6.1 Milieuhandhavingsdecreet. De minimumstrafmaten zijn dezelfde, maar er is wel een verschil in de maxima (2 miljoen euro boete voor art. 16.6.1 versus 4 miljoen euro voor art. 16.6.3ter) en de gevangenisstraf (een maand tot 2 jaar versus een maand tot vijf jaar). Aangezien de wolf in Vlaanderen voorkomt, is het logisch en ook belangrijk om deze in bijlage III op te nemen en aldus de strengste strafmaten te voorzien ingeval van moedwillige handelingen die erop gericht zijn wolven te verstoren of te doden.
 - . Instellen jachtvrije rustzone 12/03-30/06: Vanuit een voorzorgsbeginsel heb ik beslist om een tijdelijke jachtvrije zone in te stellen in de kerngebieden van het huidige wolventerritorium, dit in samenspraak met Defensie voor wat betreft de militaire domeinen. Dit moet de nodige rust kunnen garanderen in de ruime omgeving van de zones die door de wolven als rust- en voortplantingsplaats worden uitgekozen. Op deze manier nemen we samen onze verantwoordelijkheid op ten aanzien van de bescherming van de huidige wolven, in afwachting van een structurele aanpak die in overleg zal worden uitgewerkt.
 - . Opmaak gebiedsgericht plan N-Limburg: De actie die ik u zonet heb toegelicht, is een tijdelijke actie als voorzorgsmaatregel. Tegelijk heb ik Natuur en Bos de opdracht gegeven om, in overleg met alle betrokken actoren, een gebiedsgericht plan op te maken voor het hele wolvengebied in Noord-Limburg. Daarin moeten

de volgende thema's op een geïntegreerde wijze worden aangepakt: (1) bescherming van wolven, (2) beheersen van de everzwijnenproblematiek en de verschillende vormen van overlast die deze dieren veroorzaken (ik denk aan verkeersveiligheid en aan schade in landbouwgebied en woonomgeving) en (3) natuurverbindingen (indien bijvoorbeeld rasters nodig zijn omwille van het beperken van overlast, dan is het belangrijk om tegelijk na te denken over het instandhouden en versterken van de nodige natuurverbindingen tussen de betrokken natuurgebieden).

- . Verhoogd toezicht via bijkomende samenwerking en natuurinspecteurs: Ten eerste gaat het hier over een bijkomende capaciteit. U weet dat dit jaar 8 bijkomende natuurinspecteurs worden geworven die onder meer zullen worden ingezet binnen het wolvengebied. Ten tweede gaat het over de gerichte bijkomende samenwerking tussen de natuurinspecteurs, de lokale boswachters en de domeinwachters van de militaire overheid. Vanuit het lopend gerechtelijk onderzoek is bovendien ook een nauwe samenwerking opgezet tussen de Natuurinspectie van Natuur en Bos en inspecteurs van de federale en lokale politie.
- . Verhoogde monitoringsinspanningen: Op het terrein is een cameranetwerk uitgezet. Dit zorgt er in eerste instantie voor dat we een beeld verkrijgen van de actieradius en het gedrag van de wolven. Deze informatie is onder meer van belang voor de uitwerking van een gebiedsgericht plan dat maximaal inspeelt op de terreinrealiteit. Ik heb voorzien dat zowel via de onderzoekers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, als via de terreinmensen van Natuur en Bos, bijkomende camera's worden opgenomen in dit netwerk.

Ik som voor u voor de volledigheid ook kort de acties op die onder de pijler 'samenleven met wolven' vallen:

- . Herziening subsidieregeling preventieve maatregelen: Ik heb deze subsidiemaatregel bijgestuurd op basis van de ervaringen van het voorbije jaar. Onder meer wordt voorzien:
 - o in bijkomende technische mogelijkheden zonder elektrische afsluiting (ingraven van omheining),
 - o mogelijkheid voor verenigingen om subsidie aan te vragen,
 - o wil men nog in aanmerking komen voor schadevergoeding, dat zijn preventieve maatregelen verplicht binnen de 2 jaar nadat een regio in de risicozone voor wolven werd opgenomen.
- . Versterken samenwerking Wolf Fencing Team Belgium: Dit team van vrijwilligers wordt gecoördineerd door WWF en Natuurpunt. Ik zal deze samenwerking versterken zodat verder actief kan worden ingezet in de ondersteuning bij de plaatsing van wolfwerende omheiningen. De plaatsing van wolfwerende infrastructuur is namelijk een belangrijke investering in het kader van preventie.
- . Bijkomende inzet op communicatie op lokaal en Vlaams niveau: In samenspraak met de actoren uit het wolvenplatform en andere betrokkenen (bijvoorbeeld de lokale besturen) wordt een nieuw communicatieplan opgemaakt. Hierin wordt gericht onderscheid gemaakt tussen acties die nodig zijn op Vlaams niveau en acties die lokaal nodig zijn in wolvengebied.
- . Draaiboek aanpak bij vestiging wolven: Ik wil dat dit jaar een draaiboek wordt opgemaakt dat duidelijk maakt wat moet gebeuren bij de vestiging van nieuwe wolven en wie daarin een rol kan spelen. Dit moet ervoor zorgen dat we in Vlaanderen, bij het vestigen van nieuwe wolven, klaar staan om meteen de nodige acties op te nemen in samenspraak tussen alle lokaal betrokken partijen.
- . Opmaak Vlaams kader voor risicowolven: Vanuit het buitenland weten we dat er zich een – weliswaar zeer kleine – kans voordoet dat wolven probleemgedrag vertonen waarbij zij bijvoorbeeld hun schuwheid ten aanzien van mensen verliezen. Ik wil dat wij hierop voorbereid zijn en dat er een duidelijke aanpak voorligt op het ogenblik dat zich een dergelijk probleem zou voordoen. Mijn

administratie heeft hiervoor contacten met onze buurlanden zodat deze aanpak voldoende afgestemd wordt met onze grensregio's. Dit Vlaams kader zal tevens worden uitgewerkt binnen de schoot van het wolvenplatform.

3. Het doel heb ik telkens bij de bespreking van de maatregelen behandeld onder het vorige punt.
4. Zoals daarnet al even aangehaald, heb ik het platform bijeengeroepen om hen als eerste deze krachtlijnen toe te lichten en alle actoren ook uit te nodigen om actief mee te werken aan de uitwerking van de vooropgestelde acties. Een volgende bijeenkomst wordt op korte termijn georganiseerd om een verdere planning op te maken voor 2020. Zoals uit mijn toelichting is gebleken, zal het platform nauw betrokken worden bij de uitwerking van de verschillende acties die de komende maanden worden opgestart.